

Za 11. Međunarodnu konferenciju o površinskoj eksploataciji koja je održana na Zlatiboru u oktobru 2014. godine C. Stojanović je pripremio referat pod nazivom: „Metode vrednovanja i kriterijumi kod izbora modela za selekciju investicionih projekata“.

Cilj ovog rada bio je opšti prikaz nekih, najčešće korišćenih metoda vrednovanja i kriterijuma, kod izbora modela prilikom selekcije projekata kao i primeri njihove upotrebe i animiranje šire stručne javnosti u cilju razvoja modela koji bi omogućio adekvatnu i stručnu selekciju projekata sa posebnim akcentom na površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina.

U procesu upravljanja projektima koriste se razne metode vrednovanja i kriterijumi, odnosno alati i tehnike kojima se vrši selekcija projekata sa osnovnim ciljem da se izmere razlike i koristi potencijalnih projekata kako bi organizacija odabrala najkorisnije alternative, odnosno odbacila one manje korisne. Metode selekcije projekata odnose se na merenje prednosti i koristi nekog projekta za organizaciju koja ga sprovodi, odnosno mere ukupnu vrednost koju određeni proizvod, usluga ili drugi projektni rezultat može imati za organizaciju. Najčešće veličine koje se mere pri selekciji i rangiranju projekata predstavljaju faktore kao što su: tržišno učešće, finansijska korist, povraćaj investicije... Postoje dve vrste metoda selekcije: metode merenja koristi i matematički modeli. Ove metode su poznatije kao modeli odlučivanja i metode računanja. Modeli odlučivanja ispituju različite kriterijume koji se koriste pri donošenju odluka, dok metode računanja omogućavaju izračunavanje vrednosti projekata pri selekciji.

Prilikom selekcije projekata moguće je primeniti ili odabrati jednu ili više metoda koje su opisane u referatu, kako bi se došlo do pouzdanije odluke. Pored navedenih u radu, postoji veliki broj drugih modela vrednovanja, koji su bazirani na sličnim principima kako bi odgovorili specifičnim potrebama organizacija ili su primereni kada se radi o projektima većeg obima, kao što su Ograničeni težinski faktorski modeli, Višeciljno programiranje i drugi, a u zavisnosti od specifičnosti projekata na organizaciji je da izabere odgovarajući model.

Zaključeno je da prikazane metode, ma koliko bile sofisticirane, daju pojednostavljenu sliku stvarnosti, koja je u suštini mnogo složenija, tako da ni jedna od metoda ne može pružiti optimalan uvid u konkretan projekat ukoliko ne postoji adekvatan okvir za to. Zbog toga je za stvaranje i odabir metode neophodna hijerarhijski razijena lista ciljeva organizacije.